

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Katedra politologie a evropských studií
<http://kpes.upol.cz>

ÚVOD DO PROBLEMATIKY EU 1,2

SYLABUS PRO AKADEMICKÝ ROK 2017/2018

ZIMNÍ SEMESTR 2017

(KPE/UEU1)

Mgr. Markéta Zapletalová, Ph.D.

m.zapletalova@upol.cz

Mgr. Tereza Marošková

tereza.maroskova01@upol.cz

Mgr. Adam Kabele

adam.kabele01@upol.cz

I. Cíl kurzu a jeho postavení v programu KPES

Úvod do evropské problematiky I, II je jednoročním povinným kurzem pro posluchače prvního ročníku KPES. Cílem kurzu je podat ucelený přehled o problematice Evropské unie, zaměřuje se v první řadě na institucionální strukturu, rozhodovací a politické procesy a vybrané politiky. Předmět je součástí postupové zkoušky.

II. Metody výuky

Výuka probíhá formou nepovinných přednášek a seminářů, které jsou povinné. Přednášky a semináře budou jednou týdně. Seminář je rozdělen do čtyř skupin. Téma semináře bude navazovat nebo rozvíjet jednotlivé přednášky. Důležitou součástí semináře jsou prezentace studentů na zadaná témata. Studenti jsou povinni nastudovat zadanou seminární literaturu. Seminární četba může být během semestru doplněna. U studentů se předpokládá schopnost samostudia a sledování aktuálního dění.

Povinná literatura:

Cini, Michelle, Nieves Pérez-Solórzano Borrágán. 2016. *European Union Politics*. (5th Edition) Oxford: Oxford University Press.

Kratochvíl, Petr. 2008. *Teorie evropské integrace*. Praha: Portál.

Další povinná literatura a seminární četba je uvedena u jednotlivých témat.

Doporučená literatura:

Fiala, Petr, Markéta Pitrová. 2009. *Evropská unie*. Brno: CDK.

Nugent, Neill. 2006. *The Government and Politics of the European Union*. Durham: Duke University Press.

Nugent, Neill. 2010. *The Government and Politics of the European Union*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

McCormick, John. 2011. *European Union Politics*. London: Palgrave macmillan.

Marek, Dan, Michael Baun. 2010. *Česká republika a Evropská unie*. Brno: Barrister & Principal.

Preston, Christopher. 1997. *Enlargement and Integration*. New York.

Další zdroje: online databáze UP; University of Pittsburgh: Archive of European Integration: <http://aei.pitt.edu/>

Zadanou literaturu je nutné konfrontovat s nejnovějším vývojem v dané problematice: viz internetový server EU www.europa.eu, případně www.euractiv.com, European Voice, The Economist aj.

III. Požadavky na ukončení kurzu

Účast ve výuce:

Přednášky jsou nepovinné. Semináře jsou povinné a povoleny jsou maximálně dvě neúčasti. Neúčast na více jak dvou seminářích znamená nesplnění podmínek pro absolvování kurzu (vyšší neúčast může být omluvena pouze z důvodů dlouhodobé zdravotní neschopnosti). Účast na seminářích, prezentace, znalost seminárních textů a esej (v LS) jsou základními podmínkami udělení zápočtu.

Prezentace:

Každý posluchač přednese nejméně 1x za semestr prezentaci na zadané téma a dle následujících instrukcí:

- prezentace bude vypracována ze zadaného textu; student musí pečlivě nastudovat danou problematiku a v případě nutnosti aktualizovat údaje, které podléhají změnám
- student připraví PPT prezentaci, kterou zašle vedoucí/mu semináře nejpozději do dvou dnů po jejím přednesení (vedoucí semináře může požadovat zaslání prezentace před jejím přednesením)
- rozsah prezentace bude 10- 15 minut dle délky zadaného textu a instrukcí vyučujícího, vybraná témata mohou být studenty prezentována ve dvojicích
- prezentace bude proslovena (nikoliv čtena) spisovnou češtinou, resp. slovenštinou, a bude obsahovat odkazy na použité zdroje
- v případě, že se student nemůže dostavit na seminář, kdy má prezentaci, musí předem informovat vedoucí/ho semináře

Instrukce pro esej (LS):

Esej musí splňovat následující požadavky:

Forma:

- titulní strana, vlastní text, seznam zdrojů, poznámky pod čarou
- řádkování 1,5, font Times New Roman, velikost písma 12
- citační norma viz Základní instrukce pro správné psaní písemných prací (web KPES)
- esej musí splňovat veškeré formální požadavky na text kladené, práce obsahující gramatické chyby a překlepy nebude přijata.

Rozsah

- 6-7 normo stran (plus titulní strana a seznam literatury)

Zdroje:

- esej musí vycházet z minimálně 10 **odborných** zdrojů, včetně cizojazyčných (monografie, články v odborných časopisech, kapitoly v knihách, periodika; text není možné vystavět na zdrojích učebnicového typu)

Témata:

1. Současné perspektivy rozšíření: případová studie

Jaký byl vývoj vztahů mezi EU a zvoleným státem?

Jaké jsou největší překážky budoucího vstupu?

Jaký vývoj lze předpokládat?

2. EU a Velká Británie: od „akward partner“ k Brexitu

Jaké byly hlavní problémy ve vývoji vztahů ES/EU a Velké Británie?

Jaká byla cesta Velké Británie k Brexitu? Jaké jsou příčiny?

Jaká je současná situace?

3. Evropeizace a výzkum EU

Jak je teorie/teoretická perspektiva evropeizace chápána?

Jaké je její místo ve výzkumu EU? Jak je využívána?

Jaká je kritika tohoto konceptu?

4. Demokratický deficit EU a Lisabonská smlouva

Co je to demokratický deficit EU a jak se projevuje?

Jaké kroky podniklo/a ES/EU k jeho odstranění v minulosti?

S jakými instrumenty přichází Lisabonská smlouva?

Jaké jsou nejzásadnější přetrvávající nedostatky?

Deadline: 27. března, 14 hod.

Požadavky pro postupovou zkoušku:

V rámci postupové zkoušky bude posluchač odpovídat na otázky vycházející z níže uvedených okruhů.

Okruhy pro postupovou zkoušku: (viz náplň přednášek a seminářů)

1. Základní historické milníky a smlouvy
2. Institucionální rámec EU
3. Politické a rozhodovací procesy EU
4. Vybrané politiky EU

IV. Hodnocení

Podmínkou absolvování kurzu je esej (odevzdaná v řádném termínu a splňující požadavky), účast na seminářích, prezentace, znalost přednesené látky a seminárních textů a úspěšné vykonání zápočtových testů, které proběhnou v posledních (zápočtových) týdnech semestru. Testy budou vycházet z přednesené látky, povinné četby, seminárních textů a diskusí.

Zápočtové testy: podmínky

Test je ve formě multiple choice. Studenti musí dosáhnout minimálně 65% úspěšnosti pro zvládnutí testu. Budou vypsány tři termíny k jeho absolvování. V případě, že student neuspěje v prvním termínu, může se dostavit na druhý (první opravný) termín. V případě neúspěchu v prvním opravném termínu se může dostavit na třetí (druhý

opravný) termín, jenž je termínem posledním. Druhý opravný test je hodnocen zkušební komisí jmenovanou vedoucím katedry politologie a evropských studií. Podmínky testu jsou stanoveny Studijním a zkušebním řádem UP.

V. Obsah kurzu

Přednášky:

Úterý: 9:40 – 10:25, učebna 2.03

Semináře:

Úterý:

A: 11:30-12:15, učebna 1.09

B: 12:15-13:00, učebna 1.09

C: 13:15-14:00, učebna 2.03

D: 14:00-14:45, učebna 2.03

1. TÝDEN: úterý 19. 9.

PŘEDNÁŠKA: ÚVOD

SEMINÁŘE: ROZDĚLENÍ PREZENTACÍ v rámci jednotlivých seminářů.

2. TÝDEN: úterý 26. 9.

PŘEDNÁŠKA: HLAVNÍ VÝVOJOVÉ MEZNÍKY EU 1

SEMINÁŘ:

1. What is European Union? Michelle Cini, Nieves Pérez-Solórzano Borragán (eds). 2016. *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press, pp. 1-7. (prezentace)

3. TÝDEN: úterý 3.10.

PŘEDNÁŠKA: HLAVNÍ VÝVOJOVÉ MEZNÍKY EU 2

SEMINÁŘ:

1. Od ESUO k Římským smlouvám. Nugent, Neill. 2006. *The Government and Politics of the European Union*. Durham: Duke University Press, pp. 36-47. (prezentace)

2. Jednotný evropský akt a Maastricht. Nugent, Neill. 2006. *The Government and Politics of the European Union*. Durham: Duke University Press, pp. 79-93. (prezentace)

4. TÝDEN: úterý 10. 10.

PŘEDNÁŠKA: SOUČASNÝ SMLUVNÍ A INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC: LISABONSKÁ SMLOUVA

SEMINÁŘ:

1. Amsterodamská smlouva. Nugent, Neill. 2006. *The Government and Politics of the European Union*. Durham: Duke University Press, pp. 93-103. (prezentace)

2. Smlouva z Nice. Nugent, Neill. 2006. *The Government and Politics of the European Union*. Durham: Duke University Press, pp. 104-115. (prezentace)

5. TÝDEN: úterý 17. 10.

PŘEDNÁŠKA: TEORIE EVROPSKÉ INTEGRACE 1

SEMINÁŘ:

1. První rozšíření. Preston, Christopher. 1997. *Enlargement and Integration*. New York, pp. 23-45. (prezentace)
2. Druhé rozšíření. Preston, Christopher. 1997. *Enlargement and Integration*. New York, pp. 46-61. (prezentace)

6. TÝDEN: úterý 24. 10.**PŘEDNÁŠKA:** TEORIE EVROPSKÉ INTEGRACE 2**SEMINÁŘ:**

1. Třetí rozšíření. Preston, Christopher. 1997. *Enlargement and Integration*. New York, pp. 62-86. (prezentace)
2. Čtvrté rozšíření. Preston, Christopher. 1997. *Enlargement and Integration*. New York, pp. 87-109. (prezentace)

7. TÝDEN: úterý 31. 10.**PŘEDNÁŠKA:** INSTITUCE EU: EVROPSKÁ KOMISE 1**SEMINÁŘ:**

1. Páté rozšíření. Předpoklady a příprava východního rozšíření. Fiala, Petr, Markéta Pitrová. 2009. *Evropská unie*. Brno: CDK, pp. 153-165, 176-179. (prezentace)
- Radačič, Marino. 2013. „Chorvatsko v Evropské unii: pragmatik bez iluzí.“ *Mezinárodní politika* 7. <http://www.iir.cz/article/chorvatsko-v-evropske-unii-pragmatik-bez-iluzi>. (rozšiřující četba).

8. TÝDEN: úterý 7. 11.**PŘEDNÁŠKA:** INSTITUCE EU: EVROPSKÁ KOMISE 2**SEMINÁŘ:**

1. Rozšíření: mechanismy a perspektivy. Juncos, Ana E., Nieves Pérez-Solórzano Borragán. 2016. „Enlargement“, (celá kapitola) in Michelle Cini, Nieves Pérez-Solórzano Borragán (eds). *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press. (prezentace)

9. TÝDEN: úterý 14. 11.**Kontrolní mid-term test:** test píše všechny seminární skupiny současně v úterý 9:40-10:25, tj. v čase přednášky. Test je součástí zápočtového testu a jeho výsledky jsou započítávány do výsledku zápočtového testu.**10. TÝDEN: úterý 21. 11.****PŘEDNÁŠKA:** INSTITUCE EU: EVROPSKÁ RADA**SEMINÁŘ:**

1. Hospodářský a sociální výbor. Nugent, Neill. 2010. *The Government and Politics of the European Union*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, pp. 227-230. (prezentace)
2. Výbor regionů. Nugent, Neill. 2010. *The Government and Politics of the European Union*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, pp. 231-233. (prezentace)

11. TÝDEN: úterý 28. 11.

PŘEDNÁŠKA: INSTITUCE EU: RADA EVROPSKÉ UNIE (RADA MINISTRŮ)

SEMINÁŘ:

1. Volby do EP a poslanci EP, politické skupiny v EP po volbách 2014. Burns, Charlotte. 2016. „The European Parliament“, (pouze část kapitoly týkající se politických skupin v EP) in Michelle Cini, Nieves Pérez-Solórzano Borragán (eds). *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press; Politické skupiny v EP po volbách 2014: <http://www.elections2014.eu/cs/new-parliament/political-groups> (prezentace)

12. TÝDEN: úterý 5. 12.

PŘEDNÁŠKA: EVROPSKÝ PARLAMENT

SEMINÁŘ:

1. Evropská centrální banka. Nugent, Neill. 2010. *The Government and Politics of the European Union*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, pp. 238-240. (prezentace)
2. Účetní dvůr. Nugent, Neill. 2010. *The Government and Politics of the European Union*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, pp. 240-243. (prezentace)

13. TÝDEN: úterý 12. 12.

ZÁPOČTOVÝ TEST: 9:40 - 10:25

DRUHÝ TERMÍN (PRVNÍ OPRAVNÝ): BUDE STANOVEN

TŘETÍ TERMÍN (DRUHÝ OPRAVNÝ): BUDE STANOVEN

ÚVOD DO PROBLEMATIKY EU 1,2

SYLABUS PRO AKADEMICKÝ ROK 2017/2018

LETNÍ SEMESTR 2018

(KPE/UEU2)

Mgr. Markéta Zapletalová, Ph.D.

m.zapletalova@upol.cz

Mgr. Tereza Marošková

tereza.maroskova01@upol.cz

Mgr. Adam Kabele

adam.kabele01@upol.cz

Přednášky:

Úterý: 9:45-10:30, učebna 2.03

Semináře:

A: úterý 11:30-12:15, učebna 2.31

B: úterý 12:15-13:00, učebna 2.31

C: středa 9:45-10:30, učebna 2.13

D: středa 10:30-11:15, učebna 2.13

1. TÝDEN: úterý 20. 2.

PŘEDNÁŠKA: INSTITUCE EU: RADA EVROPSKÉ UNIE (RADA MINISTRŮ)

SEMINÁŘ: Rozdělení prezentací v rámci jednotlivých seminářů

2. TÝDEN: úterý 27. 2.

PŘEDNÁŠKA: EVROPSKÝ PARLAMENT

SEMINÁŘ:

1. Demokracie a legitimita v EU. Smismans, Stijn. 2016. „Democracy and Legitimacy in the European Union.“ Pp. 337-350 in Michelle Cini, Nieves Pérez-Solórzano Borrágán (eds). *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press. (prezentace).

2. EU a veřejné mínění. Guerra, Simona, Lauren M. McLaren. 2016. „Public Opinion and the European Union.“ Pp. 352-363 in Michelle Cini, Nieves Pérez-Solórzano Borrágán (eds). *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press. (prezentace)

3. TÝDEN: úterý 6. 3.

PŘEDNÁŠKA: EVROPSKÉ PRÁVO A SOUDY 1

SEMINÁŘ:

1. Organizované zájmy a EU. Eising, Rainer. 2016. „Interest Groups and the European Union.“ Pp. 179-193 in Michelle Cini, Nieves Pérez-Solórzano Borrágán (eds). *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press. (prezentace).

4. TÝDEN: úterý 13. 3.

PŘEDNÁŠKA: EVROPSKÉ PRÁVO A SOUDY 2

SEMINÁŘ:

1. Europeizace. Börzel, Tanja A., Diana Panke. 2016. „Europeanization.“ Pp. 110-120 in Michelle Cini, Nieves Pérez-Solórzano Borragán (eds). *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press. (prezentace)

5. TÝDEN: úterý 20. 3.

PŘEDNÁŠKA: POLITICKÉ A ROZHODOVACÍ PROCESY V EU 1

SEMINÁŘ:

1. Rozpočet. Nugent, Neill. 2017. *The Government and Politics of the European Union*. London: Palgrave, Macmillan education, pp. 419-432. (prezentace)

6. TÝDEN: úterý 27. 3.

PŘEDNÁŠKA: POLITICKÉ A ROZHODOVACÍ PROCESY V EU 2

SEMINÁŘ:

1. Stadia ekonomické integrace. Lacina, Lubor. 2007. „Stadia ekonomické integrace“. Pp. 83-116 in König, Petr, Lubor Lacina, Jan Přenosil (eds.). *Učebnice evropské integrace*. Brno: Barrister&Principal. (prezentace)

7. TÝDEN: úterý 3. 4.

PŘEDNÁŠKA: JEDNOTNÝ TRH

SEMINÁŘ:

1. EMU. Verdun, Amy. 2016. „Economic and Monetary Union.“ Pp. 295-307 in Michelle Cini, Nieves Pérez-Solórzano Borragán (eds). *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press. (prezentace)

2. Ekonomická krize a evropská integrace. Hodson, Demot, Uwe Puetter. 2016. „The Euro Crisis and European Integration.“ Pp. 365-379 in Michelle Cini, Nieves Pérez-Solórzano Borragán (eds). *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press. (prezentace)

8. TÝDEN: úterý 10. 4.

PŘEDNÁŠKA: SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA

SEMINÁŘ:

1. Politika životního prostředí. Benson, David, Andrew Jordan. 2016. „Environmental Policy.“ Pp. 323-334 in Michelle Cini, Nieves Pérez-Solórzano Borragán (eds). *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press. (prezentace)

9. TÝDEN: úterý 17. 4.

PŘEDNÁŠKA: SPOLEČNÁ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA (CFSP)

SEMINÁŘ:

1. Externí vztahy EU. Smith, Michael. 2016. „EU External Relations.“ Pp. 214-225 in Michelle Cini, Nieves Pérez-Solórzano Borragán (eds). *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press. (prezentace)

Rozvíjející četba:

Rozhovor s Jacquesem Rupnikem: *Evropa ať zapomene na něžnou sílu. Jinak skončíme jako poslední vegetariáni ve světě masožravců.*
<http://nazory.aktualne.cz/rozhovory/evropa-at-zapomene-na-neznou-silu-jinak-skoncime-jako-posled/r~173a47f2bf6411e5a457002590604f2e/>, leden 2016.

10. TÝDEN: úterý 24. 4.

PŘEDNÁŠKA: OBLAST SVOBODY, BEZPEČNOSTI A SPRÁVEDLNOSTI (AFSJ)

SEMINÁŘ:

1. Sociální politika. Falkner, Gerda. 2016. „The European Union’s Social Dimension.“ Pp. 269-280 in Michelle Cini, Nieves Pérez-Solórzano Borragán (eds). *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press. (prezentace)

11. TÝDEN: úterý 1. 5.

Státní svátek

12. TÝDEN: úterý 8. 5.

Státní svátek

ZÁPOČTOVÉ TERMÍNY:

PRVNÍ TERMÍN: ÚTERÝ 15. 5., 9:45-10:30, učebna 2.03

DRUHÝ TERMÍN (PRVNÍ OPRAVNÝ): ÚTERÝ 22. 5., 9:45-10:30, učebna 2.03

TŘETÍ TERMÍN (DRUHÝ OPRAVNÝ): ÚTERÝ 29. 5., 9:45-10:30, učebna 2.03